

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejem: uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija, šte. 7.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Naročnino in naznaila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vstavah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

NA ZNANJE. — S prvim septembrom se je preselilo „Slovensko katoliško delavsko društvo v Gorici“ v nove prostore v Semeniški ulici šte. 16. — V isti hiši ima od 1. septembra naprej svoje prostore tudi upravništvo „Primorskega Lista.“ — Toliko na znanje društvenikom delavskega društva in naročnikom „Prim. Lista.“

Liberalci in vera.

Burni časi so nastopili v slovenski domovini. Hud boj se bije med dvema strankama: Med krščansko, ki se drži Boga in ljudstva, in med protikrščansko, ki tepta cerkvene in božje zapovedi. Liberalci gredo vedno med ljudi z lažjo, da oni ne nasprotujejo veri, ampak samo „klerikalcem“. Toda to je laž, gola laž.

Boj liberalcev gre proti veri.

„Slovenski Narod“ je o „rimskem klerikalizmu“ napisal dolgo vrsto člankov v katerih pobija temeljne resnice krščanstva. Natisnili so dolgo vrsto bogokletnih člankov, v katerih kar naravnost taje nauke o presveti Trojici, o učlovečenju druge božje osebe, o časti prečiste Device in Matere božje Marije, o presv. Rešnjem Telesu, o božji ustanovitvi sv. katoliške cerkve, o vrhovni oblasti rimskih papežev in drugo.

Liberalna stranka, kateri se prištevajo tudi goriški naprednjaki, je brez ugovora pustila, da se ti bogokletni članki širijo na njeno odgovornost in pod njeno firmo. Ker so na liberalne liste, ki tako pišejo ali to podpirajo oziroma k temu molčijo, naročeni ljudje, ki se zunanje še prištevajo h katoliški veri, je presvetli ljubljanski knezoškof izdal pastirski list.

LISTEK.

Skopost se sama kaznuje.

Bila sta mož in žena. Živela sta skromno in ubožno, in njih premoženje je bilo kopica otrok in jedna kokoš. — Lakota je bila marsikdaj gost v tej hiši, tako, da so otroci včasih kar črnevali lakote. Mati je bila jako žalostna nad tako revščino, kajti otroci so kričali: „Mama, dajte kruha, lačni smo!“

Moža je še bolj peklo v srcu, kajti berač ga je bilo sram, dela pa nikar se ni moglo najti. Ali sila kola lomi, tako je tudi tu primorala stara dva vzeti beraško malho in iti od hiše do hiše. — Vsak gre svojo pot, mož na desno, žena na levo. Mož prišedši do sv. razpela, povzdigne oči proti križanemu in pravi: „Ti veš, vsemogočni Bog, kako tare mene revščina in kako sem jaz in moji otroci lačni, — a ti si pa še bolj, ker tvoja koža pod rebri je bolj odrta nego moja. Prosim te, pridi jutri k meni na kosilo.“ Jezus pa odgovori s križa: „Kaj mi pa boš dal jesti, saj nimam sam nič!“ Mož pa mu reče: „Kar imam, s tem ti bom postregel!“ Nato mu Jezus odgovori, da pride o poludvanjstih. Mož se na to potolažen vrne domov. Domov prišedši mu ponudi žena, kar je bila med tem vdobila iz radodarnih rok milosrdnih ljudi, ali on ne vzame ničesar in reče: „Jej le ti sama in otrokom daj, jaz ni-

Kaj pravi škof o takih časopisih pišočih in beročih.

Vidite, piše, da je to popoln odpad od krščanske vere, saj ni več kristjan, kdor taji resnico, da je Jezus Kristus pravi Bog. Koliko je to zločinstvo! Torej ni čudno, da „vse odpadnike od krščanske vere in vse posamezne krivoverce, in one, ki jim verujejo, jih sprejemajo, podpirajo in kakorkoli branijo“, kaznuje sv. cerkev z največjim izobčenjem. Predvarite dobro, da cerkvena kazen zadene ne le odpadnike same, ampak tudi vse one, ki jih podpirajo in branijo.

Kaj pa tiste, ki nauke odpadnikov od vere širijo, branijo, dokazujejo? Kdor jih bere, izpostavi se nevarnosti, da jih veruje, krščansko vero izgubi in sam odpadnik postane. To bi bila pa največja nesreča, katera bi te na zemlji mogla zadeti, saj je ni večje dobrote od svete katoliške vere, katero nam je sam Sin Božji razodel in s svojim življenjem kot Božjo izpričal!

Ali torej ne grešiš smrtno zoper ljubezen do samega sebe, ako čitaš časopise, v katerih odpadniki svoje nauke širijo in dokazujejo z namenom, izpodbiti sveto katoliško cerkev? Ali se ne izpostaviš v največjo nevarnost, da sam odpadeš? Ali ne grešiš smrtno že zoper bližnjega, ako take liste tiskaš, naročuješ in drugim čitati daješ? Saj se moraš prištevati najbolj nevarnim zapeljivcem in pohujšljivcem!

Kaj ukazuje sv. cerkev glede slabih časopisov?

Ker vas pa skrbna mati sv. cerkev, piše nadalje škof, od te za življenje in smrt največje nesreče obvarovati želi, zato je ona take liste čitati še posebej prepovedala in sicer z besedami: „Dnevnik, listi in v gotovih obrobkih izdane

sem lačen in zelo lahko mi je pri srcu.“ Na to je mož povedal prigodek, kako se mu je pripetilo.

Drugo jutro žena zakolje po moževem ukazu zadnjo kokoš. Naredila je iz nje tri jedila. Eno tretjino kokoši je ocvrta, drugo tretjino je spekla, tretjo tretjino pa je skuhala. Ob devetih pride berač in prosi milodara. Žena vpraša moža, kaj naj mu da, ko vendar nimata nič pri hiši, razun vbite kokoši. Mož ji vkaže dati košček ocvrte kokoši. Ob desetih pride drugi berač in prosi milodara. Tudi temu da žena košček pečene kokoši, kajti mož ji je potrdil upanje, da bode vendar še dovolj za Kristusa.

Ob poludvanjstih pride tretji berač. Ta se vsede za mizo, kajti mož ga je spoznal, da je Kristus, ker je bil svoj prihod naznanil ob poludvanjstih. Nato reče Krist: „Kosilce je sicer majhno, a okusno, pri tem bi trebalo kaj piti.“ Ti vsemogočni Bog, pravi kmet, „veš, da nimam nič vina pri hiši“. Krist pa pravi: „Veš kaj, v kleti imaš star zarjavel sod, odpri pipo, mogoče, da kaj priteče. Mož stori po Kristovih besedah. In glej čudež! Najboljše vino, kar ga je svet videl do tistega časa, prinese mož na mizo. Nato pravi Krist: „Ker imamo meso in vino, trebalo bi nam tudi kruha!“ Ti veš, pravi kmet v drugo, ker si vseveden Bog, da nimam niti krajcarja pri hiši, s čimur bi si kruha kupil.“ Nato pravi Krist: „V

knjižice, ki vero in pravno življenje namenoma in trajno napadajo, naj se imajo kot prepovedane ne le po naravnem, ampak tudi po cerkvenem pravu. Škofje naj poskrbe, da o nevarnosti in škodljivosti takega berila, kjer je potrebno, o pravem času opomnijo.“ Tako sv. Oče papež Leo XIII. (Constitutio „Offici et munerum“ VIII, 21.)

Ne naročujte in ne berite slabih časopisov!

Jaz sem naročil sv. Očeta pokoren in vas svarim, vi pa kot pokorni otroci svete cerkve moje svarilo sprejmite, lista „Slovenski Narod“ in drugih njemu sličnih ne naročujte, ne čitajte in ne širite, da ne bote grdi uporniki zoper sv. cerkev, zoper Kristusa, božjega njenega ustanovitelja, in zoper Boga in si ne naprtite na dušo novega smrtnega greha.

Tako ljubljanski škof piše o slabih časopisih. Proč torej s slabimi časopisi, ven z njimi iz družin, ven iz društev! Nihče ne more dvema gospodoma služiti, ne more biti zvest sin katoliške cerkve in naročati, brati protiverske, liberalne časopise, ki taje temeljne resnice katoliške vere!

Dr. Tuma in kmet.

Po dokončanih volitvah našla je narodna-napredna stranka zopet srce za kmeta. Nje glasilo vedno in vedno pomiluje ubogega kmeta, da je volil protiliberalne zastopnike v deželni zbor. Kako pa liberalni matadorji res skrbje za kmeta, kaka malo jim je mari za njegov blagor, dokazuje naslednji slučaj, ki ga je priobčila „Gorica“.

Izpod Čavna. — Vedno bolj se razcvita delovanje dr. Tume za blagor našega naroda. Njegova nesebičnost in

spalnici imaš staro škrinjo, v njo pogledi, mogoče najdeš noter kak krajcar.“ To izreki gre mož po stopnicah v spalnico; Krist pa zgine. — Ko odpre škrinjo najde jo polno lepih cekinov. Nato pokliče še ženo. Nista vedeja, koliko jih je, ne kaj bi naredila z njimi. Žena pravi: „Zmerimo jih, ali pa kaj, ker nimamo nobenega mernika.“ — „Šla bodem k našemu trgovcu in mi bo posodil mernik.“ Kakor rečeno, tako storjeno. Žena gre in poprosi prodajalničarja naj ji posodi mernik. Prodajalničarju se je čudno zdelo, za kaj pač bode rabila ta žena mernik, ko nima vendar nič za merit. „A čakaj“, misli si, s smolo bodem namazal dno in potem bočem videl, kaj so merili. Žena pride vsa vesela domov z mernikom. Toda pri meri je bila škrinja vedno polna, čem bolj so jemali iz nje. Nato vidi mož, da je vsaka mera zastoj in ukaže nesti mernik domov. Žena se zahvali trgovcu za njegovo prijaznost in odide domov. Trgovec pogleda na dno mernika in glej zlat cekin je ostal v smoli. Precej si misli, tu je bila kaka cesarska blagajnica okradjena. Hitro naznani gosposki in kmalu na to vidimo mnogo gosposke, ki preiskuje pri našem bogatem revežu denar. — Mož po pravici pove, kako se mu je zgodilo in pustili so ga odslej pri miru.

Trgovec, ki bi bil tudi rad obogatel, pravi svoji ženi naj tudi ona naredi dru-

njegovo plodovito vzbujanje pravnega čuta med našim narodom se posebno jasno kaže v obsežnem zastopanju žid. firme Karpeles na Duhaču. Ta firma je začela pretečeno zimo po Goriškem kupovati hraste za železnične pragove. Agenti te firme so bili Jakša, Sinigoi in Marinčič. Mnogo posestnikov je prodalo le-temu mnogo hrastov. Po vipavski dolini pod Čavnom je večinoma g. Marinčič sklepal dotične pogodbe in vnil kupčijo. Ne vemo ali meseca marca ali aprila pa je po neznanu nezgodi dr. Tuma prevzel plačevanje prodanih pragov. Posameznim prodajalcem je pisal, da naj po Marinčiču kupljene pragove pripeljejo na kolodvor v Gorico, v njegovi pisarnici pa naj se oglase, kjer prejmejo plačilo. — Kmetje so speljali pragove po naročilu, toda plačila niso prejeli po obljubi. Začel se je besedni boj med strankami, Tumo in Marinčičem. Slišimo, da v tem preganjanju je dr. Tuma zahteval od Marinčič-a za 2000 kron menjico pri Trgovsko-obrtni zadrugi, katero je kot porok podpisal brat imenovanega Marinčič-a. Podpisala pa sta to menjico ne v uradu zadruge, ampak v dr. Tumovi pisarnici. Marinčič ni prejel cele svote, ampak pri izplačevanju si je dr. Tuma pridržal kar naprej 150 kron za —?

Brata Marinčič sta podpisala dve pravni menjici, misleč da se bo glasila vsaka na 1000 kron; toda pozneje je prišlo na dan, da je T. v vsako postavil 2000 kron. Ne vemo zakaj je neprickovano hitro Marinčič dobil tožbo, da mora zadrugi vrniti izposojeno glavnico. Pri sodni obravnavi se pod prisego dana Tumova izpoved ne vjema s trditvijo Marinčič-a in „Zadruga“. Dr. Tuma s svojim poseganjem v to kupčijo se nam kaže v čudni luči glede njegovega delovanja za blagor slovenskega kmeta. Obilni pa so uspehi vzbujanja pravnega čuta,

gega dne prav veliko kosilo. Naj zakolje vse kokoši, par telet in če je treba tudi vola, da se bode Krist zelo najedel in da mu da mnogo denarja. Nato se odpravi mož h križu, kjer je mož berač prosil Krista naj bi prišel h njemu kost. Krist mu odgovori: „Pridem o poludvanjstih.“ Mož se vesel vrne domov, ker v svesti si je bil, da bode tukaj bogastva da mu ga ne bode para.

Druzega dne je vse šumelo in hrumelo po trgovčevi hiši. Vse je cvrčalo, meso v raznovrstnih načinih pripravljeno cvrlo se je po kozicah in loncih. Najel je tudi novo kuharico in mnogo dekel in poslov. Ob devetih pride berač in prosi kaj vbogajme. Toda gospodar ga namesto milodara, odpravi od hiše z psokami. Ob desetih pride drugi berač in prosi milodara. Tudi tega hudobnež s kletvinami in psokami od hiše odžene, namesto, da bi ga bogato obdaroval. Ob dvanajstih pride tretji berač. Trgovec se pa razsrdi, da ga ravno danes, ko ima gostijo, ti berači nadlegujejo, zakriči nad beračem. „Vas je li sama strela božja skupaj znesla, da nimam ni miru pri mojem delu danes? Poberi se od hiše potepuh grdi, capin, berač...“ Nato preteče nekoliko časa. Pride poldne, Krista le ni. Pride jedna, poldruga ura, — Krista le ni. Čudno se je zdelo trgovcu, kaj bi bilo temu uzrok. Napoti se spet h znamenju in tje prišedši vpraša Krista:

kajti bile so že in obetajo se še hujše pravde v tej kupčiji. Marinci žuga dr. Tumu da ga poišče drugje, prodajalci pragov tožarijo Marinciča, sploh cel kolobar pravnih obravnav se razvija okoli osebe dr. Tume in njegovega delovanja. Moža krivijo da je on s svojimi pismi provzročil, da so kmetje v veliki nevarnosti zgubiti znatne svote denarja. Trdi se, da sam „Budini“ iz Grgarja je oškodovan za 4000 kron, mnogim kaže zgube po več stotakov, Marinciču pa celo na tisoče. Upamo, da bo dr. Tuma še o pravem času sam v sebi vzbudil toliko moči pravnega čuta, da spravi vso zadevo v pravi tir in reši preporne račune.

Tako deluje napredni odvetnik za kmetov blagor. Kmet bodi samo molzna krava naprednjakom. Zato naj vsakdo pazno prebere gorenji sestavek, ter ga ohrani v spominu.

Shod kat. polit. društva za sodni okraj Ajdovščina.

Kat. polit. društvo za sodni okraj Ajdovščina je sklicalo društven shod na dan Malega Šmarna popoldne ob 4. uri. Na zaprtem dvoru g. Jožefa Černigoj na Cesti se je zbralo okoli 150 udov in povablencev. Prišla sta tudi gospoda deželna poslanca prof. Berbuč in župn. Grča. Državni poslanec g. dr. Gregorčič je pismeno pozdravil zborovalce.

Društveni predsednik, sv. kriški župan g. Jožef Vovk je s prisrčnimi besedami pozdravil zbrane može in gg. poslance, ter dal besedo društvenemu tajniku kamenjskemu župniku g. Koscu.

Tajnik razloži namen društva, ki je: pospeševati krščansko politiko. Povsod, tudi v politiki smo Kristusovi podložniki, navezani na njegove zapovedi. Da bodo svetne postave pravične, se morajo ujemati z Božjimi zapovedmi. Brez vere ni mogoče pravično vrediti družabnih razmer.

Skrb za to življenje ne sme izključevati skrbi za večnost; nemarnost v verskih rečeh pa vničuje časno srečo. Krščanska politika je politika edinosti. Edino le kršč. ljubezen in pravičnost, ki elonite na pravi veri, zamoreti zediniti vse ljudi, ki so dobre volje. Vera sicer ne daje vsakdanjega kruha, pač pa skrbi, da se ga nekateri ne preobijejo, drugi pa stradajo. Res da v zbornicah ne prašajo poslancev, kake vere so; pač pa bo le veren kršč. poslanec glasoval za pravične postave v judovskem smislu, liberalci za liberalne, ki dajejo oblast mogočnim, zatirajo pa reveža.

Shod soglasno pritrdi stavljeni resoluciji: „Kat. polit. društvo za sodni okraj Ajdovščina je prepričano, da se dajo družabne razmere vrediti edino le po naukih krščanske vere, zato bo vedno na to delovalo, da se bodo vse postave ujemale s katoliškimi načeli“.

Na to g. poslanec in dež. odbornik prof. Ivan Berbuč pojasni v jedernatem govoru najprej uzroke, zakaj je dosedaj

„Ti si vsemogočni Bog, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti, ki veš vse naše najskrivnejše misli in ne moreš ne lagati in tudi mi se ti ne moremo zlagati, povej mi torej, zakaj nisi ti k meni v goste prišel, ko si mi vendar obljubil?“ — Jezus mu odgovori: „Mar ni prišel ob devetih sv. Duh, ti si ga s psokami odgnal od hiše! Mar nisem prišel jaz ob desetih in me nisi s psokami in kletvami odgnal od hiše, kakor psa! In ob ednajstih je prišel moj oče in ti si nad njim zarjul, kakor besen lev, od krogle zadet, in ga z beračem, capinom in nesramnimi besedami odgnal od hiše! Torej vidiš, da sem prišel — a ti si me odgnal od hiše!“ — Nato se je trgovec ves potrt in žalosten vrnil domov. Po boljšan se je pa, in kadarkoli je prišel kak berač, ga ni psoval; marveč ga obilno obdaroval.

Mi se hranimo dobro in živimo brez skrbi.

Na svojem potovanju pride cesar Josip II. do nekega kapucinskega samostana. Na vratih je bilo to-le zapisano: „Mi se hranimo dobro in živimo brez skrbi“. Cesar voz ustavi in stopi v samostan. Pater gvardjan postreže njih Velikanstvu kar najbolje. Po jedi reče cesar: „Ker živite brez skrbi, mi boste v treh dneh razrešili to le nalogo: Prvič, koliko tehta mesec (luna); drugič, koliko

tako poredko zahajal med volilce; pomanjkanje časa, neprimernost, da se kot profesor in izgojatelj mladine udeležuje burnih in večkrat bojevitih razprav na javnih shodih; glavni vzrok pa je, da se mu ne zdi opravičeno volivcem se vsiljevati, pač pa jim je vedno na razpolago. Temeljito in podprto s številkami razloži finančne ali denarne razmere v goriški deželni upravi. Vsi dohodki l. 1901 so znašali okoli 800.000 K kar je z ozirom na potrebnostne jako malo. Porabili so se vsi mogoči viri dohodkov do skrajnosti; da, meja davčne zmoglosti je že prekoračena.

Zdi se na prvi pogled, da ima naša dežela jako nizke naklade na zemljarino 17% in od poslopij. V resnici pa plačujejo posestniki 117% naklad. Pri nas imamo namreč razno zalogo, šolske, cestne, bolniške, ki imajo svoje posebne dohodke iz naklad na davke; druge dežele pa v večini imajo same skrb za revne bolnike, šole, ceste; in vendar ne pobira nobena dežela za vse potrebščine več ko 25% naklad. Vsled krivične cenitve naših zemljišč je čisti katastralni dohodek skoro vseh obdelovalnih vrst višje postavljen, kakor poprečni katastr. prinos vseh drugih dežel, edino le od travnikov in pešnikov je manjši. Med tem ko 9 kronovin nima nobenih deželnih naklad na vino in meso, jih ima naša 80%; res da imajo nekatere tudi višje naklade na užitnino, pa to je tam lahko vsled bogate obrtnije. Druge dežele dobivajo od države velike odškodnine za odpad užitnine od žganja n. pr. Kranjska 868.000 K, naša pa le 62.000. Temu je krivo to, ker dežela ni sama v lastni upravi pobirala teh naklad. Edino le pri pivu bi se lahko pomnožil dohodek s tem da dežela prevzame pobiranje užitnine v lastno upravo in da se postavka 1 K na hl. zviša n. pr. na 3 K za kar se je poslanec vedno potegoval; dosegel pa dosedaj ni drugega, kakor da se je pobiranje užitnine oddalo drugemu zakupniku, ki daje 18.000 K tedaj 7000 K več ko prej.

(Konec pride.)

Politični pregled.

Avstro-Ogerska nagodba. — Ministerski predsednik dr. Koerber, fin. minister Böhm-Bawerk ter trg. minister Call odpotovali so v četrtek v Budimpešto, da se tam nadaljujejo dogovori glede avtonomnega carinskega tarifa ter druge točke avstro-ogerske nagodbe, zaradi katerih se nista še avstrijska in ogerska vlada zjedini. Poprej se je skoraj z gotovostjo trdilo, da se pri tej priliki pogajanja v Budimpešti završe s ugodnim uspehom; danes pa pravi dunajska „N. Fr. Presse“, da, ako se pogajanja v Budimpešti ne završe, se bodo pa zopet na — Dunaju nadaljevala.

Spor med Srbi in Hrvati v Zagrebu. — Pevske slavnosti društva „Kolo“ v Zagrebu, o katerih smo že poročali, so imele slabih posledic. S teh slavnosti se je namreč poslal udanostni brzojav cesarju Francu Jožefu I. kot hrvatskemu

zvezd je na nebu; tretjič, povejte mi moje misli“.

To izreki, odide. Kapucini so si belili glave, popraševali drug drugega, kako bi to mogli rešiti — ali vsa njih učenost in prekanost jim ni pomagala. Dva dni niso nič jedi povžili. Lasie so se jim ježili in močje so kar vidoma hiralali. —

Dva dni potem pripelje mlinar na svojem živinčetu moko v samostan. Zagledavši gvardjana, se kar prestraši na njegovem spremenjenju. Popraša ga, kaj je vzrok tej stvari in pater gvardjan mu žalosten pove vzrok njih potrtosti. — Mlinar nekoliko pomisli, na to pravi: „Nič se ne bojte, vse bom jaz opravil mesto vas. Le kapucinsko suknjo mi bode dala in vse drugo je moja skrb“. —

Ne dolgo potem vidimo na živinčetu našega mlinarja jahati proti Dunaju. Pred cesarja stopivši, se ta posmeje in pravi: „Aha, ali ste dobro rešili nalogo?“ Dobro, Vaša svetlost“, odgovori mlinar. „Torej poskusimo: koliko tehta luna?“ vpraša cesar. „En funt, ker ima luna štiri četrtinke“. — „Koliko zvezd je na nebu?“ vpraša cesar v drugo. „Kolikor ima moj osel dlak“, mu odgovori mlinar v kapucinski obleki. „Kakšno so pa moje misli?“ vpraša cesar v tretje, ko je videl, da je kapucinski mlinar vprašanja dobro rešil. „Take, ker Vi mislite, da sem jaz pater gvardjan, pa sem le mlinar!“

kralju, kateri brzojav je poleg nekaterih odličnih Hrvatov podpisalo tudi nekaj Čehov. Ta brzojavka je pa zbudila Srbe in v Belemgradu izhajajočem listu „Srbski književni Glasnik“ bil je obelodanjen članek proti oni brzojavki v kateri se protestira proti podpisom Čehov na hrvatskem udanostnem brzojavu svojemu kralju. Ta članek je ponatisnil v Zagrebu izhajajoči srbski list „Srbobran“ ter dodal še nekaj pikrih opazk naperjenih proti Hrvatom. Vsled tega je bilo zagrebško prebivalstvo silno užaljeno in je dalo duška v velikih demonstracijah, ki so se vršile predminulo nedeljo in ponedeljek pred uredništvom „Srbobrana“, pred „Srbsko banko“ in zlasti pred hišami srbskih trgovcev. Ljudstvo je pobilo okna pri uredništvu „Srbobrana“ in na „Srbski banki“ ter razdejalo vse srbske trgovine. Škode je več stotisoč. Mej policijo in občinstvom je prišlo do hudih spopadov in je bilo mnogo redarjev močno ranjenih s kamenjem in drugim. Tudi iz množice je močno ranjenih veliko oseb. Mnogo oseb je aretiranih. Pokali so revolverji. Iz Belovarja je moral priti eskadron konjenikov. — Hrvatje so na Srbe po pravici užaljeni, kajti med njimi igrajo Srbi pravcate kukavice kar so zlasti pokazali za časa zadnjih drž. zbornih volitev, ko so Srbi vsi potegnili z madjaronsko kliko. Da je vsa ta stvar utegnila biti nahujskana po Madjarih, sledi iz tega, ker se razni madjarski listi drgnejo ob brzojavko, v kateri se imenuje Franc Jožef hrvatskim kraljem, češ da je nosilec krone sv. Štefana samo kralj Ogerske in so trdili, da se brzojavka vrne Hrvatom in se cesar ne zahvali. A cesar je na brzojavko odgovoril in se zahvalil na izrazih udanosti Hrvatov. — Demonstracije so dosegle toliko vrhunec, da bilo je prepovedano osebam zbirati se na ulici, in vse hiše so morale biti zaprte že ob sedmih zvečer. Hrvatski listi so se zaplenjali. — Demonstracije so v noči od 2. do 3. t. m. zadobile jako nevaren značaj. Demonstrantje so razdrli vse srbske trgovine, zvelikli blago na ulice ter je zažgali ali pa naredili iz njega barikade. Neki stotnik Wittas je streljal iz svojega stanovanja na množico. Na to je ista udrila v njegovo stanovanje in mu vse razbila. Stotnik in žena sta ušla. Ko se je stotnik zjutraj vrnil v svoje stanovanje, so ga demonstrantje zapazili, planili za njim ter ga pobili na tla. Odnegli so ga potem v bolnišnico.

Razglasila se je nad Zagrebom nagla sodba.

V Zagrebu je zopet mir. Razglašene nagle sodbe je imelo svoj hiter uspeh. Hudemu razburjenju je sledilo trezno presojevanje. V Zagrebu bivajoči Srbi so podali izjavo, da se ne strinjajo s pisavo hujskajočega „Srbobrana“ ter da so za jedinstvo s Hrvati. Ta izjava jako pomirljivo upliva na prebivalstvo. Govori se, da odstopijo župan Mošinski, polic. ravnatelj Katkić in državni pravdnik Gjuričić. Po deželi okrog in manjših hrvatskih mestih koder bivajo Srbi, so se vršili zadnje dni tudi izgrede, a jih je vojaštvo hitro zadušilo. Madjari se sicer vesele tega dogodka, a njih veselje ne bode dolgo trajalo, ker se baš vsled teh dogodkov utegne izvršiti sporazumje med Srbi in Hrvati.

Dopisi.

Iz Kobarida. — In nismo si mislili, da bomo kobariske liberalce tako v živo zadeli z ustanovitvijo „kat. bralnega in izobraževalnega društva“. „Soča“ in „Primorec“ rohnita in besnita kakor obstreljen bivol. Čudno, da vedno prideta iz uma, kadar se kje ustanovi kat. društvo — katoliško. To dá misliti, sicer se pa poznamo.

„Soča“ je glasilo slovensko — inteligence; ali če sodimo to — inteligenco po članku, ki se zaletuje v naše društvo, moramo reči, da je ta inteligenca — surova. Članek je nesramen in podel, ali da se izrazimo z eno besedo — „liberalen“. Napada na najpodelejši način posamezne osebe, grozi z bojkotom društvenim udom in kliče ogenj in žeplo na društvo samo.

In vendar je „Soča“ glasilo stranke, katera si je postavila za geslo: „Vse za omiko, svobodo in napredek!“

Vse z a omiko — a njih ponašanje in pisarenje je surovo in nesramno, kakor priča ravno tozadevni članek. In če se kje ustanovi kako izobraževalno društvo, ki naj služi torej izomiki in izobrazbi ljudstva, tedaj se z vsem hrupom vzdignejo nad nje, da je pokončajo.

Vse za svobodo — a če človek živi in dela svobodno po svojem prepričanju, tedaj mu grozijo z bojkotom in ga hočejo udušiti.

Vse za napredek — a če se kje organizuje vrsta zavednih mož, da bi napredovali v izobrazbi in sploh v duševnem oziru, tedaj jim mečejo polena pod noge, da bi ne mogli naprej.

Hinavci!

Z Grahovega. — Naše ljudstvo je zelo nevoljno, ker prirejajo železniško postajo v skrajnem koncu občine in sicer v takem kraju, kjer bi bila na škodo celim občinam. Postajo nameravajo napraviti še četrte ure od vasi Grahovo, s tem se pa ne vjema nad polovico prebivalcev občine grahovske, velika občina Nem. Rut in Grant, ter obširna Cerkljanska županija, in posamezni kraji Št. Viške gore. Iz tega je razvidno, da je nevolja med ljudmi opravičena. Ako bi bil ostal prvotni načrt v veljavi tako da bi bila postaja blizu grahovske cerkve, bi še bilo. Toda ker so jo iz tehničnih vzrokov preložili, se vpraša ali bi ne bilo bolje, da se nahaja na sredi občine? Ali ni nobeden drugi kraj primeren za postajo? Po našem mnenju bi naj več koristila na sproti Horiške vasi, tam bi bilo središče tukajšnjim okrajem, ker tam si jo želijo tudi Cerkljani. Obračamo se pa tudi do naših gg. poslancev, da bi v tem storili potrebne korake. Ljudstvo jim bo zato zelo hvaležno. Sicer pa ako se vlada kaj ozira na ljudske koristi in ne na posameznike, bode gotovo ugodila naši želji.

Novice.

Veledenjenim naročnikom „Primorskega lista“. — Osmi mesec tekočega leta je dokončan. Kdor ni še plačal naročnine, naj takoj pošlje. Priporočamo zaupnim možem, da storijo v tem oziru potrebne korake. List stane od zdaj do novega leta 1 K.

† Ivan vit. Nabergoj umrl. — Včeraj zjutraj je umrl na Proseku na svojem posestvu bivši državni in deželni poslanec tržaški g. vit. Ivan Nabergoj v 67-letu svoje starosti. Bodi mu blag spomin in večna luč naj mu sveti!

Pogreb boče jutri ob 10. uri dop.

Nj. Velik. cesar pri vojaških vajah v Istri. — V noči med 1. in 2. t. m. došla sta na jahto „Miramar“ poveljnik vojne mornarice baron Spaun in načelnik generalnega štaba fzm. baron Beck ter se postavila na razpolago cesarju. Takoj za tem so zapričeli manevri. Prva in druga divizija ladijevja ste bili blizu Umaga napadeni od torpedovske flotilje, ki je pa bila odbita. Jednak napad z enakim rezultatom izvršil se je tudi blizu Rovinja. V višini Premonture vršile so se strelne vaje mornarice, katere je cesar zelo pohvalil. Brodovje je potem odplulo proti Malemu Lošnju. Torpedovska flotilja pa je retirirala v Pulj.

Po dovršenih vojaških vajah se je v sredo 3. t. m. pop. ob 5. uri počel cesar s spremstvom na jahto „Miramar“, kjer je bil dinč, katerega se je udeležilo više častništvo in predsednik Lloyd Becher. Cesar se je pri tej priliki o manevrih pohvalno izrazil nasproti zapovedujočim častnikom.

V četrtek popoldne se je cesar vrnil iz Pulja na Dunaj.

Premil. knezonadškof je pričel v nedeljo birmovanje in kanonično vizitacijo v komenskem dekanatu. V Komnu so višjemu pastirju priredili dostojen sprejem. Pri lepem slavlouku zbrala se je v pozdrav duhovščina, občinsko starištvostvo, uradništvo, na čelu mu c. kr. okrajni glavar, šolska mladina in mnogo ljudstva. Sprejem je motil dež, ki se je vliil ravno ob dohodu prem. knezonadškofa.

Imenovanje. — „Wiener Zeitung“ poroča, da je ministerski predsednik imenoval stavbena pristava Fioravante Dessi in Silvija Pipana za inženerja v državni stavbeni službi na Primorskem.

Minister za nauk in bogočastje je imenoval suplenta na državnem gimnaziju v Kopru, Viktorja Magnago glavnim učiteljem na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici.

L. narlistiški shod hrvatske in slovenske duhovščine na Trsatu bil je mnogobrojno obiskan. Udeležnikov je bilo nad 200. Navzoči so bili škofje: ljubljanski dr. Jeglič, senjski dr. Mavrovič, zagrebški naslovni škof Krapac in drugi dan tudi armensko-katoliški nadškof iz

Ljovca, Jožef Teodorowicz. Škof Mahnič je poslal brzojavni pozdrav, ker je bil povabljen k cesarju, pa ni mogel priti. Senjski škof je imel pontifikalno mašo v staroslovenskem jeziku. Prihodnji evharistični sestanek bo v Ljubljani. Naj sv. Rešnje Telo združuje oba naroda.

Sestanek krščansko mislečega dijaštva. — Poročilo o tem sestanku je po nehubi pomoti izostalo iz zadnje številke. Mi zadovoljstvom bilježimo, da se vrste krščansko mislečega dijaštva množe. Sestanek je bil sijajen pojav krščanske misli med slovenskim dijaštvom. „Narod“ in „Soča“ sta se zaganjala v sestanek, ter ga hotela osmešiti, a sestanek je bil in prišlo je do 150 dijakov. Mladim bojevnikom kliče: Le pogumno naprej!

Zahvala. — Goriski udeleženci zborovanja slovenskih katoliških nepolit. društev v Ljubljani se prav toplo zahvaljujejo „Zvezi“ za prisrčen sprejem. Dneva 7. in 8. septembra nam ostaneta v trajnem spominu. Bog blagoslovi zapričeto ogromno delo!

Vsi udeleženci iz Goriške.

Visoko odlikovanje. — Mornarskemu stotniku g. Alojziju Šusteršiču je ruski car podelil red sv. Ane z vojno dekoracijo (meči). — V dotičnem ukazu utemeljuje car to odlikovanje z besedami: „V znamenje svoje naklonjenosti napravim vam ter za vaše izredno sodelovanje pri naskoku na trdnjavo Peitang“. — Kakor znano, poveljeval je g. Šusteršič avstrijsko vojaštvo pri naskoku na trdnjavo Peitang v Kitaju. Naskok se je izvršil skupno z Rusi in Francozi. Pri tej priliki se je naše vojaštvo odlikovalo tako, da je našlo občudovanje vseh inozemcev, ki junaškega nastopa Avstrijcev niso mogli prehaliti. Mornarski stotnik Šusteršič je mlajši brat državnega poslanca dr. Šusteršiča.

Za zastavo „Slov. kat. delavskega društva“: Č. gg. I. Kosec 1 K, J. Golja 36 v., A. Č. 2 K, A. R. 40 v., Gorenja Trebuša 1 K, J. Vrščaj 1 K, Terzija Čej 1 K, Danilo Fajgelj 60 v., dr. Fr. Oblak 1 K, Jos. dr. Gabričič 2 K, Jos. Čigon 1 K. Zadnji izkaz 102 K 40 v. Skupaj 113 K 78 v.

Za „Alojzijevešče“: Preč. g. J. Abram 90 K, preč. g. M. Ivančič 40 K, preč. g. A. Gerbec 5 K, J. K. 20 K. Bog stotero povrni!

Prva kuhinjska šola v Gorici. — Nedavno se je otvorila zraven „Šolskega Doma“ prepotrebna kuhinjska šola. G. Marija Grebenc se še šolo združila o blednico, kjer se dobiva po nizki ceni kosilo in večerja. Toči se tudi izborna vino in pivo.

Pričakujemo od slavnega slovenskega občinstva, svetnega in duhovskega stanu, da bode krepko podpiralo mlado podjetje. Začetek je težaven. Zato je nujno potrebno, da šolo priporočamo in obednico ob priložnostih obiskujemo.

Smrtna kosa. — V soboto zjutraj je umrla na Rojčah pri Gorici g. Franciška Blažica v cvetu mladosti, stara šele 17 let. Bolehala je dolgo časa. Pogrebi so jo v nedeljo pop. Večna luč uaj ji sveti!

Nagla smrt. — 60-letnega kleparja Jožeta Kavsa, stanujočega na Placuti, našli so v četrtek zjutraj mrtvega v njegovi postelji. Pokojnik se je na predvečer še prav dobro počutil; zadela ga je najbrže kap.

Samomor v bolnišnici. — V petek zjutraj ob 7. uri skočila je skozi okno iz II. nadst. tuk. ženske bolnišnice 29-letna Del Bianco in je ostala pri tej priči mrtva. Del Bianco je žena nekega delavca pri železnici, iz Italije doma. Šla je pred kratkim časom v bolnišnico da je tam porodila. Dne 3. avg. je v resnici tudi porodila, a bila je v bolnišnici popolnoma nezadovoljna in je večkrat žugala da se v smrti ako je njeni ne vzamejo iz bolnišnice.

Del Bianco je bila tudi hudo jetična in bi po mnenju zdravnikov itak ne živela čez jeden mesec.

Demisija. — Mestni starešina Pateronli naznanil je goriškemu županu, da se odpoveduje časti kot mestni starešina.

Razbita jajca. — V četrtek predpoludne sta se srečali dve ženski z jerbasi na glavi. Mesto da bi pazili in gledali pred se, gledala je jedna v neko prodajalnico, druga pa na drugo stran ulice. In tako se je zgodilo, da sta trčili z jerbasa, ki sta padla obadva na tla. Jedna obeh je nosila v jerbasu reči, ki, četudi so padle, se niso nič poškodo-

vale, druga pa je imela v jerbasu jajca, ki so se padši na tla, razbila. Pazite torej ženske, ki nosite — jajca na glavi, ne ozirajte se preveč okoli sebe!

Železniški vagon strlo. — V četrtek večer je zašel vlak, ki odrine ob 8. uri zvečer iz Gorice v Trst, na gluhi tir, ki drži do Muličeve kovačnice. Zadel je ob tam stoječi vagon ter ga popolnoma strl. Poškodoval se je še precej tudi stroj, a druge nesreče ni bilo.

Povrat vojaštva v Gorico. — 8. t. m. dopoldne se je povrnilo vojaštvo tuk. posadke z vojaških vaj v Gorico. Okolo 10. ure prišlo je topničarstvo po vipavski strani. Tuk. pešpolk štev. 47. pa je dospel ob 11. uri iz Tržiča čez Vrh, Rubije, Sovodnje in Št. Andrež.

Vpisovanje dijakov na raznih učnih zavodih v Gorici za bodoče šolsko leto. — Na tukajšnjem ženskem izobraževališču vrši se vpisovanje dne 13. in 15. t. m. od 9. do 12. dop. One gojenke, ki mislijo stopiti v prvi tečaj tega zavoda, predstaviti se morajo osebno v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov. Prinesti morajo seboj krstni list, zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti in zdravih očeh; spričevalo o stavljenju koz ter zadnje šolsko spričevalo. One, ki niso obiskovale katerega javnega šolskega zavoda, prinesti morajo tudi seboj spričevalo o lepem vedenju. Vsprejemni izpiti se začno 16. t. m.

Na tuk. realki prijavijo naj se oni, ki žele vstopiti v prvi razred, v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov dne 15. t. m. od 9. do 12. dop. Prinesejo naj seboj krstni list in pa zadnje šolsko spričevalo. Vsprejemni izpiti se vrše 16. t. m. Oni dijaki pa, ki so lani obiskovali tuk. realko, zglasé naj se 16. in 17. t. m. ob 9. uri in sicer vsak v dotičnem razredu. Dijaki pa, ki niso obiskovali tuk. realke, ki pa želé vstopiti v 2. ali katerikoli naslednji razred, zglasé naj se pri vodstvu 16. t. m. ob 9. dop.

Na tuk. gimnaziju prične šolsko leto 18. t. m. Vpisovanje pa se vrši tako-le: 10. in 11. t. m. se vsprejemajo učenci v 1. razred od 9. do 12. dop. Dečki, ki mislijo vstopiti v ta razred, zglasé naj se na jednem navedenih dni v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov pri ravnateljstvu ter naj prinesejo seboj krstni list in pa spričevalo tiste šole, katero so v zadnje obiskovali. 15. t. m. pa bode vsprejemni izpit. Dijaki, ki so se do zdaj učili na tukajšnjem gimnaziju, se morajo zglasiti do 17. t. m. Ponavljalni izpiti se vrše pa od 15. do 17. sept. Dijaki, ki mislijo prestopiti iz drugih gimnazij na tukajšnjo, prinesti morajo seboj spričevala od vseh zadnjih semestrov in pa krstni list. Oni dijaki, ki vstopijo na novo, vplačati morajo pri vpisovanju 4 K 20 v. vsprejemne pristojbine, sploh vsi učenci pa 2 K kot prispevek za učna sredstva. Poleg tega plačajo inovitejši dijaki po 1 K za mladinske igre, revnejši pa s tega prispevka oproščeni.

Na tukajšnji c. kr. gimnazijski pripravnici se bode vzprejemalo učence s slovenskim maternim jezikom 10. in 11. tega meseca od 9. do 12. ure dopoldne. Očetje ali njihovi namestniki se oglasijo z učenci pri vodstvu in izročijo: 1. izpričevalo z dobrim vspehom dokončane 3. razreda ljudske šole; 2. krstni list z izkazom, da učenec nima manj ko 9 pa tudi ne več ko 13 let; 3. izpričevalo o stavljenju kozah; 4. zdravnikovo izpričevalo, da je učenec popolnoma zdrav, posebno na očeh; 5. ubožni list, če so stariši ubogi; 6. popolno rodovnico (Nationale). Vsprejemanje pa bode le začasno; učenci, ki v prvem mesecu ne izkažejo zadosti prejšnje omike, vrnejo se po vkažu visokega ministerstva z 28. majnika 1876 štev. 6330 v ljudsko šolo. Vsprejme pa se k večjemu 50, oziroma 38 učencev; prednost imajo oni, ki v svojem rojstnem kraju nimajo nobene priložnosti, naučiti se nemščine in ki še ne hodijo v tukajšnjo c. kr. deško vadnico. Učnine je 10 K za vsako polletje; vbogi in vredni učenci so celo ali na pol oproščeni plačevanja učnine.

Socijaldemokratski shod v Solkanu. — Agitator Kopač sklical je shod delavcev v Solkanu. Pripeljal je seboj mnogo somišljenikov iz Gorice. Govoril je po navadi o zatiranju delavcev, o osemurnem delavniku, ter o srednjem veku, o bogastvu cerkve in duhovnikov. Na shodu je bil tudi dr. Tuma, ki je Kopaču dokazoval, da solkanski mizarji dobro izhajajo, da delavci naj mesto popijati

delajo ob ponedeljkih pa bodo lahko hiše zidali itd. Govoril pa je tako tiho, da ga večina zborovalcev ni razumela. Nazadnje je komisar shod zaključil.

(Opomba ured: O dr. Tumu smo čuli iz zanesljivega vira, da je nameraval nastaniti se v Trstu ter stopiti na čelo tamošnji socijalni demokraciji. A pogajanja so se razbila menda ob točki! Koliko? Do tega koraka ga menda ni nagibalo zgolj liberalno prepričanje!)

Bivši načelnik čevljarske zadruge ljubljanske Tuma, brat tukajšnega naprednega generala dr. Tuma, se posadi na zatožno klop. Tako je občni zbor čevljarske zadruge soglasno sklenil. Bil je menda preveč vesten in natančen v upravljanju zadružne blagajne. Politična oblast, koji so e v pritožbi navedle razne nerednosti Tumove, sedaj natančno preiskuje knjige. Pričakovali smo, da bode „Soča“ poročala tudi o talentu dr. Tumovega brata v denarnem poslovanju.

Katoliško društvo slovenskih učiteljev bode imelo dne 17. septembra ob 4. uri popoldne svojo redno zborovanje. M. H. W.

Nesreča. — 2. t. m. so pripeljali v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov nekega 60 let starega Janeza Borštnerja iz Št. Jurja na Štajerskem. Janez Borštner opravljal je službo nočnega čuvaja pri dornberški železnici. Po noči od ponedeljka na torek je pa pri dornberškem tunelu ponesrečil ter padel čez 3 metre visok zid in se tako močno poškodoval na glavi, da so ga morali na 7 mestih šivati.

Hranilnica in posojilnica v Dornbergu je v treh mesecih svojega obstanka prav lepo napredovala. Zdaj ima ravno 50 udov. Njen denarni promet znaša do danes 15.203 K 82 h. Če priпомним, da je poslovala „Hranilnica“ vseskozi le z denarjem, ki so ga naložili domačini — tedaj se vidi, da ima mlada posojilnica prav lep začetek. Upamo, da pristopijo kot udje k našemu društvu kmalu še drugi gospodarji katoliškega prepričanja, posebno z zaloške strani. Vzdržitvi je moč!

Iz Mirnika se nam piše: Jedna vročih želj tukajšnjega prebivalstva se je sedaj izpolnila. Mejnarodni most med Mirnikom in Ibano je dokončan. V zadnjem času so prav pridno delali, da so napravili tudi cesto na obeh straneh. Slovesno odprtje in blagoslovljenje novega mosta je danes.

Županom v Boveu je bil izvoljen g. Šulin, urar v Boveu. Mož je sicer naprednjak, a bil je zmeren, dostojen nasprotnik. Znani g. Straussgill je pogorel kot kandidat za županski stolec.

V cestni odbor komenski so izvoljeni gg. Jožef Fabiani iz Kobdilja, Stepančič Karol župan v Temnici, Pipan Jožef župan v Škrbini, Pipan Alojzij župan v Mavhinjah, Kosmina Ivan župan v Šempolaju, Gergič Franc župan v Velikem dolu, Štrekelj Ludvik župan v Gorjanskem, Abram Anton, podžupan v Tupelčah; namestniki: Lozej Jernej iz Vojščiće, Terčon Martin župan v Berjah, Mahnič Filip iz Kobdilja. Komenci in Nabrežinci so pri volitvi popolnoma pogoreli.

Velik shod za slovenske šole v Trstu priredé tržaški Slovenci 14. septembra. Na tem shodu bodo Slovenci vseh slojev, mestni in okoličanski slovesno in krepko povzdignili glas za slovensko šolo v Trstu.

Kaj vse je v Avstriji mogoče? — V italijansko šolo na Voloskem se je letos vpisalo 28 otrok. A med temi je le pet domačinov. Vsi drugi so tujci. Za 25 otrok sta namesčena 1 učitelj in 1 učiteljica. Za 90 hrvatskih otrok pa — mora skrbeti družba sv. Cirila in Metoda.

Tržaški žid se je vlovil. — Obično tržaški židovski „Piccolo“ trdi, da ni Slovencev v Trstu. Ob zagrebških izgrelih pa je poročal, da so si Zagrebčani naročili slovenskih delavcev iz Ljubljane in iz Trsta — v pomoč proti Srbom. Če Slovencev v Trstu ni, kako je mogoče neobstoječim Slovincem hoditi v Zagreb na pomoč? To je prav židovska uganjka.

Otvorjenje železniške proge Trst-Opčine. — Komisija, ki je v drugi pregledala to železniško progo, je slednjič dala dovoljenje, da se sme pričeti promet. Otvoritevna vožnja je bila v sredo dne 10. t. m.

Tretji cvet. — V Št. Rupertu pri Velikovecu imajo na župnikovem vrtu zlahotno hruško, ki je lelos trikrat cvečela. Od prvega cveta ima polno najlepšega sadu; drugi cvet okoli sv. Petra je tudi obrodil in sedaj je poleg dvojnega sadu — tretji cvet.

Knjiga, katero naj bi vsak mož omlsil svoj ženi je „Vrla gospodinja“, spisala Lintgarda Rihar. Cena nevezani knjigi 60 vin, vezani 80 vin., po pošti 10 vin. več. Dobiva se v uršulinskem samostanu v Ljubljani. V knjigi so zlati nauki in nasveti, po katerih naj bi delovala vsaka slovenska gospodinja v blagor svoje rodbine.

Bosopeti vojaki. — V Aradu na Ogerskem so prišli k vojaškim vajam nadomestni rezervisti, kmečki fantje, skoro vsi bosci. Ker so ključki od skladišča bili pri polku na vajah, so morali rezervisti drugi dan bosci odkorakati k vojaškim vajam.

Taki so socijalisti! — V Breslavi rekel je poslanec Fischer na nekem shodu socijalcev: „Socijalna demokracija pridobila bo na svojo stran kmeta še le takrat, ko bo prost vsega imetja in ko pride ob vse!“ — O kako ti socijalisti ljubijo kmeta! Tako ga ljubijo, tako ga čislajo, da namerujejo pred vsimi drugimi njemu vzeti vse kar ima.

V mestu Marsilija na Francozkem gospodarijo v mestnem svetu socijalisti. Kaj bi rekli? Gospodarijo prav? Raste ali hira premoženje? — Odkar so ti na krmilu, raste dolg in sicer od 500.000 do 600.000 frankov na leto! Lepi gospodari! Tako je, kjer ni vere in poštenosti!

Nekje v blaženi Italiji odnesel je pete in z njimi tudi 16.000 lir agent neke tovarne za obleko. Potiral je lepe dolgove svojega gospodarja in šel! Pustil je ženo in čvetero otročičev. In kaj pravijo socijalisti? da bodo oni ljudi učili. Hvala za tak nauk! Gorje temu, ki jih posluša!

Kako so židje varali svoj Talmud („sveto pismo“). — V petrogradski „Novoje Vremja“ pripoveduje neki popotnik zanimivo povest o judih, ki so goljufali sv. pismo. V istem vozu se je vozilo tudi nekaj ušvih judov, ki širijo svoj česnov duh po celi Rusiji. Bila je ravno sobota. Ti krivonosni sopotniki pa so se mej celo vožnjo gungali na svojih sedežih semtertja, da je bilo videti, kakor bi se vozili na neki ladiji. Ko popotnik vpraša sprevoznika zakaj se ti ljudje gugajo, mu odgovori: „To so judje, kateri bi se po predpisih Talmuda ne smeli v soboto, ki je njihov praznik, voziti po železnici, marveč samo na ladiji. Dagoljufajo svoj Talmud, ima vsaki jud pod seboj steklenico z vodo, na kateri se guglje, kakor bi se vozil na ladiji.“ — Tako judje celo goljufajo svoje sv. pismo, je li čudno, ako vedno goljufajo ljudi?

Ognjenik Mont Pelee je začel že zopet bruhati. Nad 3000 žrtev je zahteval ognjenik po najnovejših poročilih z Martiniqua. Nad eno miljo dolg del otoka se je pogreznil v morje.

Krompirjev ekstrakt. — Društvo nemških destilatorjev v sporazumu z več drugimi kmetijskimi društvi je razpisalo darilo 300.000 mark, ki je vdobi oni, ki bi iznašel način kako napraviti iz krompirja ekstrakt ki bi bil trajno in redilno živilo. Stroški za napravo takega ekstrakta pa ne bi smeli presegati 20 novcev pri kvintalu krompirja.

K začetku šolskega leta se priporoča domača knjigovoznica Iv. Bednarik Via Vetturini.

Na stanovanje in hrano sprejme 3 učence slovenska družina. Več pove upravnik „Primorskega Lista“.

Neka odlična družina sprejme na stanovanje in hrano 2 gospoda blizu okrožne sodnije v Gorici. Več se poizve pri upravi „Primorskega Lista“.

Listnica uredništva. — Č. gosp. župniku: Vprašate nas, kaj je s ferijalnim dijaškim društvom „Adrija“? Kolikor je nam znano, je „Adrija“ društvo, ki ne soglaša s krščansko mislečim dijaštvom. Kar se pa tiče podpiranja, pa Vas opozorimo, da imamo dve odločno krščanski akademski društvi: „Danico“ na Dunaju in „Zarjo“ v Gradcu, ki ste edini vredni a tudi potrebni naše podpore.

Za kratek čas.

Preklic. — O znamenitem pridigarju Abrahamu v Sancta Clara pripovedujejo naslednjo dogodibico. Bil je dvorni pridigar za cesarja Franca I. Nekoč je

pridigal o noši ženskega spola, kako nedostojno je, da se nosijo ženske razgaljene in je med drugim rekel, da ženske niso vredne, da bi v nje pljunil. Radi tega so se gospe pritožile pri cesarju Francu in ga prosile, da pridigarju zapove, v prihodnji pridigi preklicati izraženo razžaljenje. Cesar Franc pokliče pridigarja, katerega je spoštoval, in mu zapove, v prihodnji pridigi dano razžaljenje popraviti, kar je pridigar tudi obljubil. Ko ta zopet pride na prižnico, nagovori, predno prične pridigo, iz radovednosti obilo zbrane poslušalce: „Zapovedano mi je, besede iz moje prejšnje pridige: „Ženske niso vredne, da bi v nje pljunil“, preklicati. Jaz tedaj prekličem in rečem: Ženske so vredne, da bi v nje pljunil“. Vse poslušalstvo je ostrmel. Nikdar več niso prisilili, da bi duhoviti govornik moral kaj preklicavati.

Naznanilo.

Podpisani uljudno priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi svojo

krojaško delavnico

kjer sprejema vsakovrstna naročila, bodisi fina ali priprosta. — Postrežba točna, cene zmerno.

Peter Lukman,
krojaški mojster v Gorici,
na Kornu št. 9.

Razglas.

Ker je 14. septembra nedelja, bode tretji živinski semenj v Cerknem v tekočem letu v ponedeljek dne 15. septembra.

Županstvo v Cerknem,
2. septembra 1902.

A. KOSMAČ,
župan.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga

oljkeinega olja

iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijansko „ 48	Nizza . . . „ 80

Priporoča se preč. duhovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omočica in švotna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljkatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Odlikovana krojaška delavnica Ant. Krušič.

V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej se prečastiti duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste.

DARILA za birmo in druge prilike

novejše, krasno vezane molitvene knjige, po čudovito nizkih cenah: 50 in 70 v. 1 K. 1 K 20 v. 1 K 80 v. itd. in lepe podobe birmovanja ima zalogo v Gorici v Semeniški ulici G. LIKAR.

Pri Velodromu

Goriško pivo

na prodaj po 16 kr. liter.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Pozor! Darila za birmance!

Imam na razpolago veliko zepnih zlatih in srebrnih ur za dečke in deklice po najnižjih cenah in sicer srebrne od 5 gl. naprej in z dvema pokrovčkoma pa od 6 gl. 50 kr. naprej in zlate od 12 gl. naprej, z dvema pokrovčkoma pa od 16 gl. 50 kr. naprej. Potem zlate za gospode od 25 gl. naprej. Od popravljenih ure jamčim 1 leto. Ob enem priporočam šivalne stroje najboljših zistemov, najnižje cene od 22 gl. naprej. Jamčim od 5 do 10 let.

Jak. Šuligoj, urar

Gorica, Gosposka ulica 25.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlin v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Sens) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoča blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.
In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlino izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.
Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

Zaloga krojnega blaga Štef. Cleri,

Gorica,

v Raštelu št. 18.

Prodaja raznovrstno blago po znižani ceni 20 do 50%. Krojno blago za moške na izbiro. Prekupčevalcem znižane cene po pogodbi. Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nosilcev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oksford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajce, hombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanje vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!